

Finanspolitik
for
Aabenraa Kommune

Godkendt i Byrådet den 28. august 2019

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Likviditetsstrategi	3
2.1	Beslutningskompetence	3
2.2	Bankaftaler	4
2.3	Overskudslikviditet	4
2.4	Etik	5
2.5	Modpartsrisiko	6
2.6	Rapportering	6
3	Finansieringsstrategi	7
3.1	Beslutningskompetencer	7
3.2	Gældsplejeaftale	7
3.3	Fast og variabel rente	8
3.4	Låneoptagelse	8
3.5	Valuta	8
3.6	Finansielle instrumenter	9
3.7	Modpartsrisiko	9
3.8	Valg af metode til omlægning af lån	10
3.9	Rapportering	10
3.10	Sammenfattende risikomodel	10

1 Indledning

Kommunens finanspolitik, som formuleret i dette dokument, betragtes som et arbejdsredskab for kommunens administration til brug for den løbende håndtering af kommunens finansielle portefølje.

Formålet med en finanspolitik er at fastlægge rammerne for en aktiv styring af Aabenraa Kommunes finansielle portefølje, dvs. håndtering af de likvide midler herunder en evt. obligationsbeholdning (aktivpleje) og af den langfristede gæld (passivpleje) under hensyntagen til de finansielle risici, man er villig til at påtage sig.

Finanspolitikken har endvidere til formål at sikre, at Aabenraa Kommune har et fuldt overblik over de rente- og valutarisici, der er forbundet med kommunens aktiv- og passivside.

Målet er optimering af afkast/risikoforholdet på likviditetsplacering og minimering af finansieringsomkostninger indenfor de nedennævnte rammer.

Finanspolitikken vil løbende blive revideret i takt med udviklingen i de finansielle markeder og kommunens vurderinger af finansiell risiko, dog minimum en gang i hver valgperiode.

På lånesiden omfattes alle kommunens kort- og langfristede lån ekskl. lån til ældreboliger, hvor låneformen er lovbestemt.

2 Likviditetsstrategi

2.1 Beslutningskompetence

Omlægning af likviditeten foretages, når Aabenraa Kommune, eventuelt i samråd med rådgiver, vurderer det hensigtsmæssigt, og når de fastlagte rammer i den finansielle styringspolitik gør det nødvendigt.

Direktøren med ansvar for økonomiområdet bemyndiges til at placere overskudslikviditet i henhold til nedennævnte regler. I direktørens fravær erstattes denne af chefen med ansvar for likviditetsstyringen.

Endvidere bemyndiges direktøren med ansvar for økonomiområdet til at indgå porteføljemanagementsaftaler (PM-aftaler) med forskellige kapitalforvaltere.

2.2 Bankaftaler

Med henblik på styring af de daglige bankforretninger indgår kommunen en flerårig aftale med et pengeinstitut efter forudgående udbud. Formålet med udbud er at sikre bedst mulige vilkår med hensyn til service, renter, gebyrer m.v.

Bankaftalen omfatter en kassekredit stillet til rådighed for kommunen. Kassekreditten er et redskab, der kan benyttes ved midlertidige likviditetsunderskud i kommunen. I tilfælde af at kassekreditten ikke er tilstrækkelig er administrationen med borgmesterens godkendelse bemyndiget til i en kort periode at hæve trækingsretten, forudsat at Økonomiudvalget efterfølgende orienteres.

Placering af overskudslikviditet skal respektere indgåede bankaftaler og kan være en integreret del af kommende bankudbud.

2.3 Overskudslikviditet

Hjemlen til placering af overskudslikviditet fremgår af styrelseslovens § 44, der henviser til bekendtgørelsen om anbringelse af fonds midler.

Aabenraa Kommunes revision har tilkendegivet, at nedenstående fordeling på aktivkategorier ikke strider mod hjemmelsgrundlaget.

Aabenraa Kommunes overskudslikviditet¹ kan placeres således:

Aktivkategori	Minimum	Maksimum	
Kontantkonto og aftaleindlån	0%	50%	
Danske børsnoterede statsobligationer, realkredit og særligt dækkede obligationer (SDO/SDRO)	25%	100%	
Emerging Markets obligationer	0%	10%	Disse 4 kan maksimalt udgøre 25%
Virksomhedsobligationer (investment grade)	0%	25%	
Virksomhedsobligationer (high yield)	0%	10%	
Aktier	0%	15%	

Aabenraa Kommunes placering af likviditet i danske obligationer kan risikomæssigt styres ved hjælp af begrebet varighed².

Aabenraa Kommune skal have en afbalanceret risikoprofil, hvilket betyder at den maksimale varighed på danske obligationer ikke må overstige 5.

Varighedsbegrebet er ikke egnet til at beskrive risiko ved investeringer i andre aktiver. Her anvendes i stedet for begrebet VaR, som er et brancheanerkendt måltal for porteføljens forventede maksimale tab på 12-måneders horisont indenfor 95%

¹ Overskudslikviditet kan defineres som "det forventede gennemsnit af de likvide aktiver de kommende 365 dage".

² Varigheden udtrykker den forventede kursfølsomhed, der er på en obligation ved en renteændring på 1 %.

Varigheden som et kursfølsomhedsmål er relevant i forbindelse med risikostyring af en porteføljes markedsværdi. Jo lavere varighed, desto mere kursstabil er obligationen/porteføljen, hvis renten ændrer sig. Lav varighed betyder lav risiko og dermed også mindre gevinstmulighed, mens høj varighed betyder højere risiko og større gevinstmulighed.

sandsynlighed. I måltallet indgår såvel kontantindskud, aftaleindskud og placering i værdipapirer og investeringsforeninger³.

Forskellige placeringer af overskudslikviditeten indenfor de i ovenstående tabel anførte rammer medfører at VaR ændrer sig. Den maksimale VaR baseret på ovenstående tabel vurderes at udgøre 5,50%, hvorfor dette anføres som loft.

For at optimere overskudslikviditeten kan Aabenraa Kommune ved hjælp af en særskilt obligations-beholdning foretage belåning mod sikkerhed i de købte obligationer – også benævnt repo-forretninger.

2.4 Etik

Ift. etik er der to tilgange, som ikke er gensidigt udelukkende:

- a) En tilgang, hvor man gennem afgrænsning søger at undgå selskaber, som Aabenraa Kommune ikke ønsker at investere i.
- b) En tilgang, hvor man via investeringsforeninger investerer i selskaber og igennem indirekte aktivt ejerskab søger at påvirke hver enkelt virksomhed/selskab i en ønsket retning.

Ad a).

De finansielle anbringelser som Aabenraa Kommune foretager for eksempel via investeringsforeninger, må ikke placeres i virksomheder, der overtræder internationalt anerkendte normer i form af blandt andet FN-konventioner vedrørende:

- Våbenproduktion
- Menneskerettigheder
- Arbejdstagerrettigheder
- Miljøbeskyttelse
- Antikorrupsion

Derudover investerer Aabenraa Kommune ikke i selskaber, hvor over 5% af omsætningen kommer fra alkohol, tobak, spil, olie, gas samt kul.

En eventuel kapitalforvalter skal sikre sig, at selskaberne i en given investeringsforening overholder ovenstående før der investeres heri. Denne sikkerhed kan opnås ved at kapitalforvalterne har uafhængige screeningsbureauer til at gennemgå selskaberne.

Ad b).

En investeringsstrategi som tager hensyn til FN's verdensmål kan realiseres ved, at man vælger at investere i investeringsforeninger, hvor der foretages en aktiv indsats ift. at påvirke virksomhederne i den ønskede retning. Dette foregår ikke nødvendigvis direkte med afsæt i verdensmålene men med afsæt i det såkaldte ESG regime (Environmental, Social og Governance) – dvs. miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige - forhold.

Derved forstås, at Aabenraa Kommune udøver aktivt ejerskab i de selskaber, hvor overskudslikviditeten er placeret via investeringsforeninger. Det aktive ejerskab udøves via kapitalforvalternes dialog med virksomhederne samt via forslag og stemmeafgivelse

³ Et VaR på f.eks. 4,50% indebærer at indenfor en 12-måneders periode er forventningen (med 95% sandsynlighed), at der højst er et tab på 4,5% af porteføljens værdi.

på generalforsamlinger, som har til formål at forbedre virksomhedernes fokus på miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige aspekter (ESG).

2.5 Modpartsrisiko

Forinden placering af overskudslikviditet ved bankindskud og aftaleindskud skal der foretages en modpartsrisikovurdering, idet indskudsgarantifonden alene garanterer for de første 100.000€ (ca. 750.000 kr.).

Kommunen kan kun indgå aftaler med finansielle institutioner, der har en kreditvurdering på minimum A2 hos Moodys eller A hos Standard & Poors eller er medlem af Finansrådet.

2.6 Rapportering

Økonomiudvalget orienteres i forbindelse med den kvartårlige økonomirapportering om den gennemsnitlige likviditet opgjort efter kassekreditreglen samt den forventede disponible likviditet ultimo regnskabsåret.

Økonomiudvalget orienteres halvårligt om aktivporteføljen. Dette sker efter 2. kvartal og i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

3 Finansieringsstrategi

3.1 Beslutningskompetencer

Kommunernes mulighed for låneoptagelse er i væsentlig grad reguleret i Bekendtgørelse om kommunernes låntagning og meddelelse om garantier m.v. Det fremgår heraf, at kommunerne kun i begrænset omfang kan optage lån.

Beslutningen om optagelse af lån (jf. styrelseslovens § 41), lånebeløbets størrelse og løbetid træffes af Byrådet.

Beslutninger om tilpasning af gældsporteføljen skal kunne træffes med forholdsvis kort varsel, idet vilkårene på kapitalmarkederne i nogle tilfælde ændres markant over tid. Beslutningskompetencen i Aabenraa Kommune er tilrettelagt under hensyntagen til dette.

Direktøren med ansvar for økonomiområdet træffer inden for strategiens rammer beslutning om lånetype (serielån /annuitetslån, fast/variabel rente og valuta).

Beslutningen om omlægning af lån eventuelt via finansielle kontrakter træffes af direktøren med ansvar for økonomiområdet inden for strategiens rammer. Det er en forudsætning, at løbetiden på det nye lån ikke forlænges, og at restgælden ikke forøges ud over et eventuelt kurstab. Kompetencen gælder tilsvarende ved omlægning af lån, hvor Aabenraa Kommune har stillet garanti.

Direktøren med ansvar for økonomiområdet meddeler kommunens formelle accept af påtvungne omlægninger af kommunegaranterede lån i almene boliger (der er igangsat med hjemmel i Bekendtgørelse om konvertering af realkreditlån i støttet byggeri – nr. 253 af 11/4-2000 eller dennes afløser).

Beslutning om omlægning af lån, hvor løbetiden forlænges træffes af byrådet.

Såfremt der opstår situationer, hvor der skal træffes hurtige beslutninger, som følge af henvendelse fra kommunens finansielle rådgiver, er det nødvendigt at beslutningerne kan træffes – også hvis direktøren med ansvar for økonomiområdet er fraværende.

I direktørens fravær erstattes denne af chefen med ansvar for likviditetsstyring.

Økonomiudvalget orienteres om enhver låneomlægning. Dette sker i forbindelse med den halvårige orientering fra den finansielle rådgiver.

Omlægning af porteføljen baseres på rådgivning fra ekstern rådgiver.

3.2 Gældsplejeaftale

Kommunernes låntagning er ofte fordelt på flere låneformer og flere valutaer, og der anvendes i stigende omfang finansielle instrumenter til afdækning af risici. Der er desuden en stigende tendens til, at der fokuseres på hele låneporteføljen samt muligheden for at opnå en reduktion i finansieringsomkostningerne gennem omlægninger.

Direktøren med ansvar for økonomiområdet bemyndiges derfor til at indgå en gældsplejeaftale med en ekstern finansiel rådgiver.

3.3 Fast og variabel rente

Variabelt forrentede lån må maksimalt udgøre op til 70 pct. af den samlede låneportefølje. I tider med lav rente og udsigt til rentefald øges andelen af variable lån, mens andelen af variable lån nedsættes i tider med udsigt til rentestigning af mere permanent karakter.

Der lægges vægt på, at kommunens aktivportefølje og låneportefølje ses i sammenhæng, herunder at renterisikoen begrænses for aktiver og passiver set under et.

Fast rente i låneporteføljen kan opnås ved brug af forskellige typer af lån og finansielle instrumenter.

Aabenraa Kommune anvender fastrentelån, obligationslån og finansielle instrumenter.

Ved brug af finansielle instrumenter betragtes det underliggende lån (variabelt forrentet) som et fundament, hvor det finansielle instrument er en overbygning, som anvendes til at opnå den eksponering kommunen ønsker, mht. fast rente og periode for rentebinding.

Ifølge bekendtgørelse om kommunernes låntagning og meddelelse af garantier kan kommuner alene indgå terminsforretninger, såfremt der foreligger en konkret forpligtigelse til at betale renter og afdrag henholdsvis modtage eller betale et beløb i euro. Der må ikke foretages gearing ved brug af de finansielle instrumenter ligesom der ikke må indgå optionselementer

Lån og finansielle instrumenter skal til enhver tid kunne indfries helt eller delvis til markedsværdi.

3.4 Låneoptagelse

I forbindelse med låneoptagelse indhentes tilbud på forskellige former for lån.

Aabenraa Kommune kan foretage et rammeudbud vedrørende den forventede låntagning for en periode på op til 4 år.

3.5 Valuta

Kommunens låneportefølje skal være sluteksponeret i enten danske kroner eller euro. Andelen af sluteksponerede lån i euro må maksimalt udgøre 50 % af en samlede låneportefølje.

3.6 Finansielle instrumenter

Kommunen kan i henhold til lånebekendtgørelsens § 10, stk. 3-5 anvende visse finansielle instrumenter. De finansielle instrumenter kan ifølge lånebekendtgørelsen kun anvendes i relation til direkte betalingsforpligtelser vedrørende kommunens gæld, og må ikke indeholde optionselementer.

De instrumenter, der kan anvendes i Aabenraa Kommune, er:

- Simple renteswaps

En swap er et meget fleksibelt instrument, der kan anvendes til omlægning af et lån – i hele eller en del af løbetiden. Med en swap kan et lån med fast rente omlægges til variabel rente – og omvendt – og eventuelt også til en anden valuta. Rent praktisk sker der det, at to parter bytter betalingsforpligtelser.

Eksempel: En kommune har optaget et fast forrentet lån, hvor kommunen betaler en årlig rente på 5 %. Lånet ønskes omlagt til et variabelt lån med 3 måneders renteperioder.

Kommunen indgår derfor en swapaftale, hvor kommunen modtager den faste rente, der skal betales på lånet. Til gengæld betaler kommunen en variabel rente på 3 måneders CIBOR.

Swaps er også et velegnet instrument til omlægning af lån, der har særlige indfrielsesvilkår eller er inkonverterbare. Fordelen består heri, at et lån, der kun vanskeligt eller umuligt kan indfris, kan omlægges, uden at det er nødvendigt, at realisere et valuta- eller kurstab.

- FRA (Fremtidig renteaftale)

Med en FRA (Fremtidig Rente Aftale - renteterminsforretning) er det muligt, at lægge renten fast i en periode på et variabelt forrentet lån, og dermed sikre lånet mod en rentestigning i aftaleperioden.

Eksempel: En kommune har optaget et lån, der forrentes med udgangspunkt i 3 måneders CIBOR – Copenhagen InterBank Offered Rate (den rente bankerne i Danmark låner ud til hinanden fastsat ud fra udbud og efterspørgsel). Der forventes stigende, korte renter i markedet, og kommunen ønsker derfor at fastlåse renten i den kommende 3 måneders renteperiode.

- Valutaterminsforretninger

En valutaterminsforretning er en forpligtende aftale mellem to parter om levering af valuta på et aftalt tidspunkt til en på forhånd aftalt pris. Valutaterminsforretninger anvendes, hvis en kommune har optaget et lån i udenlandsk valuta og ønsker at sikre en eller flere kommende ydelsesbetalinger (kurssikring)

3.7 Modpartsrisiko

Rente- og valutaterminsforretninger er finansielle produkter, der indebærer en risiko for tab i de tilfælde, hvor modparten i aftalen ikke kan opfylde sine forpligtelser f.eks. på grund af konkurs. Kommunen kan kun indgå swap-aftaler og valutaterminsforretninger med finansielle institutioner, der har en kreditvurdering på minimum A2 hos Moodys eller A hos Standard & Poors eller er medlem af Finansrådet.

3.8 Valg af metode til omlægning af lån

Lån kan omlægges ved:

1. indfrielse af det gamle lån og optagelse af et nyt lån
2. udfærdigelse af en allonge til det eksisterende gældsbevis
3. ved brug af et finansielt instrument

Valg af metode til omlægning afhænger af, hvilken låntype, der skal omlægges (konverterings-mulighed m.v.). Endvidere indgår en vurdering af, hvad der administrativt og økonomisk er mest hensigtsmæssigt i den givne situation.

3.9 Rapportering

Økonomiudvalget orienteres halvårligt om aktivporteføljen. Dette sker efter 2. kvartal og i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

3.10 Sammenfattende risikomodel

Ovenstående kan sammenfattes i en risikomodel for Aabenraa Kommune:

Risikoprofil	Middel – lav risiko
Gevinst/tab	Moderat
Euroandel	0 – 50 %
Fast rente andel	30 - 100 %
Variabel rente andel	0 – 70 %
Finansielle instrumenter	<ul style="list-style-type: none">• Konverterbare obligationslån• Fastforrentede aftalelån• Variabelt forrentede lån• Lån i EURO• Renteswap• Valutaswap (DKK/EURO)• FRA Fremtidig RenteAftale• Valutaterminsforretninger(DKK/EURO)